

УДК 336.743

DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-6-2>

Смерічевський С.Ф.

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри маркетингу
Національного авіаційного університету

Суздальєва О.С.

кандидат наук з державного управління,
доцент кафедри фінансів та обліку
Донецького державного університету управління

Smerichevskiy Serhii

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Head of the Department of Marketing
National Aviation University

Suzdalieva Olena

PhD in Public Administration,
Associate Professor at the Finance and Accounting Department
Donetsk State University of Management

СВІТОВИЙ ДОСВІД РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ

GLOBAL EXPERIENCE IN CRYPTOCURRENCY REGULATION

У статті розглянуто досвід країн Європи, Азії та США у сфері регулювання відносин на ринку криптовалют. Надано характеристику деяким ризикам, які несе придбання та володіння криптовалютою. Визначено, що діяльність операторів послуг обміну криптовалютою не регулюється українським законодавством. Розглянуто питання можливості легалізації криптовалюти в Україні. Визначено заходи необхідні для регулювання криптовалюти в Україні.

Ключові слова: криптовалюта, токен, первинна пропозиція монет (ICO), фіатні гроші, майнінг, ринок криптовалют.

В статье рассмотрен опыт стран Европы, Азии и США в сфере регулирования отношений на рынке криптовалют. Дана характеристика некоторым рискам, которые несет приобретение и владение криптовалютой. Определено, что деятельность операторов услуг обмена криптовалютой не регулируется украинским законодательством. Рассмотрен вопрос возможности легализации криптовалюты в Украине. Определены меры необходимые для регулирования криптовалюты в Украине.

Ключевые слова. криптовалюта, токен, первичное предложение монет (ICO), фиатные деньги, майнинг, рынок криптовалют.

The experience of European, Asian and US countries in regulating relations in the cryptocurrency market is examined in the article. Countries such as Japan, Germany, Estonia, Sweden, Canada, Switzerland, South Korea, Singapore, and Hong Kong have granted cryptocurrency exchange entities, as well as online wallet operators that control consumer funds, the status of primary financial monitoring entities in accordance with anti-money laundering legislation. In the United States platforms that exchange cryptocurrencies are regulated as operators of money transfer services. As a rule, cryptocurrency regulation is carried out within the framework of existing legislation in the field of financial markets. Regulators issue warnings about risks for consumers, call on banks to introduce enhanced monitoring of transactions involving the purchase/sale of cryptocurrencies, apply standard securities market norms to tokens that are economically debt or equity instruments, or derivatives. The article describes some of the risks that the acquisition and ownership of cryptocurrency carries, namely: the difficulty of predicting the future value of investments, security issues, the duration of cryptocurrency conversion to fiat currency, problems with the return of mistakenly sent funds, the lack of legal regulation, which creates difficulties for users of this currency. It is determined that the activities of operators of cryptocurrency exchange services are not regulated by Ukrainian legislation. It is determined that it is almost impossible to make payments in cryptocurrencies in Ukraine legally, and one of the main reasons is the lack of a clear definition of cryptocurrency in Ukrainian legislation. It is necessary to pay special attention to the definition, legal status, and regulatory approach to cryptocurrencies, which forms directions for further research.

Keywords: cryptocurrency, token, initial coin offering (ICO), fiat money, mining, cryptocurrency market.

Постановка проблеми. Криптовалюта, як і готівка, стала інструментом переміщення вартості поза межами державного нагляду. За оцінками Директора Європолу, в Європі у криптовалюти переводиться близько 4% всіх доходів одержаних злочинним шляхом. Багато країн розробили та опублікували керівництва, які роз'яснювали, що законодавство з протидії відмиванню коштів поширюється на операторів послуг з обміну криптовалюти і операторів гаманців, щоб під наглядом були принаймні транзакції з фіатною валютою. Декілька великих банків в США та Великобританії заборонили купівлю криптовалюти за кредитні кошти під час ажіотажу 2017 року [1].

Ринок криптовалют в Україні нерегульований, більшість торговців не зареєстровані. Українські банки з обережністю здійснюють перекази, пов'язані з криптовалютою, через відсутність офіційної позиції держави та можливі ризики, тому що у грудні 2014 року НБУ опублікував попередження про ризики, які несе торгівля криптовалютою, яке було скасоване у березні 2018 року [2].

Придбання та володіння криптовалютою несе деякі ризики для інвесторів, а саме, по-перше, складність прогнозування майбутньої вартості інвестицій, через волатильність курсу криптовалюти, а звідси і високу спекулятивність цього інвестиційного активу. По-друге, питання безпеки, адже зберігання криптовалюту потребує наявності електронного гаманця, в якому зберігаються приватні ключі, що дозволяють доступ до рахунків у блокчейні, тобто ці ключі є публічними. По-третє, тривалість конвертації криптовалюти у фіатну, яка може займати від години до декількох днів. Це залежить від суми коштів, типу їх зберігання та способу обміну, курсу транзакції, що буде задовільним для власника коштів і комісії за транзакцію. По-четверте, проблеми з поверненням помилково відправлених коштів, адже транзакції наразі є незворотними, а у деяких методів обміну відсутні захищені механізми. Все це створює певні ризики в тому разі, коли контрагент не виконує свої зобов'язання. І останнє: відсутність правового регулювання, що створює труднощі для користувачів цієї валюти, адже ця діяльність не підпадає під регулювання традиційного фінансового сектору, що означає відсутність реєстрації та ліцензії у торговців криптовалютою [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні розвідки з питань функціонування та розвитку криптовалют належать багатьом бізнес-аналітикам та практикам. Серед науковців вартими уваги є дослідження Плити А.І. [4], яка намагається проаналізувати легальний аспект впровадження цієї валюти та можливість її державного регулювання. Двудіт З.П., Передало Х.С. та ін. [5] також розглядали питання легалізації криптовалюти в окремих країнах, зокрема, в Україні, а також намагалися визначити основні вимоги використання криптовалюти при її легалізації. Гусева І.І., Петрова Т.О. [6] в своїх дослідженнях розглядають джерела виникнення, перспективи розвитку та сучасну ситуацію, в якій функціонують криптовалюти на світових та українському ринках. Проте відсутність єдиної думки щодо подальшої стратегії розвитку криптовалюти в світі, її легалізації та закон-

ності використання формують необхідність подальших досліджень в цьому напрямі.

Саме тому метою даного дослідження є аналіз світового досвіду регулювання криптовалюти і перспективи його впровадження в Україні для її подальшого використання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Криптовалюти не є загрозами для фінансових систем жодної з країн і не є конкурентами фіатним валютам. Тим не менш, залишаються деякі питання, що викликають занепокоєння у регуляторів, а саме захист прав споживачів, запобігання відмиванню грошей, попередження афер і шахрайства. Як правило, регулювання криптовалюти здійснюється в рамках існуючого законодавства у сфері фінансових ринків. Регулятори оприлюднюють попередження про ризики для споживачів, закликають банки впроваджувати посилений моніторинг транзакцій з купівлі/продажу криптовалют, застосовують стандартні норми ринку цінних паперів до токенів, які за своєю економічною сутністю є борговими або дольовими інструментами, або деривативами [3].

Такі країни як Японія, Німеччина, Естонія, Швеція, США, Канада, Швейцарія, Південна Корея, Сінгапур, Гонконг надали суб'єктам, що займаються обміном криптовалют, а також операторам онлайн гаманців, контролюючим кошти споживачів, статус суб'єктів первинного фінансового моніторингу згідно законодавству у сфері протидії відмиванню коштів. 30 травня 2018 року Європейський Парламент прийняв п'яту Директиву про протидію відмиванню коштів. Цей документ визнає операторів онлайн гаманців та операторів обмінних послуг суб'єктами первинного фінансового моніторингу, що означає те, що їх діяльність повинна бути ліцензованою, їх клієнти повинні проходити належну перевірку, яка включає ідентифікацію кінцевих власників, вони повинні попереджувати та повідомляти про підозрілі транзакції. На впровадження державам-членам було надано час до кінця 2019 року [7].

Регулювання платформ, що здійснюють обмін криптовалюти, відбувається як операторів послуг з переказу коштів, які, в свою чергу, і є суб'єктами первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства у сфері протидії відмиванню коштів, і нагляд за якими здійснюється Державним агентством США з протидії фінансовим злочинам. Вони повинні мати реєстрацію, вести облік і надавати звітність згідно вимог чинного законодавства, перевіряти клієнтів, кінцевих власників належним чином і транзакції [8].

В Європі Нідерланди щодо використання криптовалют мають вичікувальну позицію. Криптовалюта є власністю півмільйона нідерландських домогосподарств, інвестиції в криптовалюту становлять 0,1% від загальної суми їх заощаджень [3]. Уряд Нідерландів, зокрема Міністерство фінансів, експериментує з технологією блокчейн у межах пілотних проєктів, які присвячені переведенню державних процесів на смарт-контракти.

8 березня 2018 року Міністерство фінансів Нідерландів оприлюднило лист про криптовалюту. Лист містить попередження щодо інвестиційних ризиків, а також пояснення необхідності подальших консуль-

тацій з банками щодо купівлі криптовалют в кредит, адже банки США і Великобританії заборонили використовувати кредитні картки для придбання криптовалют. Стосовно первинного розміщення tokenів в цьому листі було зазначено, що будуть проводитися консультації з фінансовими регуляторами щодо можливості застосування заходів у межах існуючого законодавства. Міністерство фінансів Нідерландів планує брати участь у розробці підходу до первинних розміщень на загальноєвропейському рівні [9].

У Франції 5 квітня 2018 року було оприлюднено лист, в якому сказано, що комісія аналізує первинні розміщення монет-tokenів (ICO) на індивідуальній основі і регулює ті, що підпадають під визначення цінних паперів. Деривативи на криптоактиви також підпадають під регулювання. Комісія з нагляду за фінансовим ринком вважає, що криптоактиви мають регулюватися відкрито і прозоро, оскільки це новий феномен, значення якого ще треба досягнути. Комісія також підкреслила необхідність розробляти національний та міжнародний підходи до паралельного регулювання криптовалют, адже вони є міжнародними за своєю сутністю [10].

Для отримання дозволу для первинного випуску криптоактивів емітент може отримати погодження Комісії. На цьому етапі воно буде необов'язковим, але надасть випуску вищого статусу в очах інвесторів. Для отримання такого погодження необхідно виконати певні вимоги. Комісія вважає, що необов'язковий характер цього документу зробить Францію привабливою для серйозних проєктів.

Федеральне управління фінансового нагляду Німеччини визнало криптовалюту фінансовим інструментом подібним до іноземної валюти, але не надало їй статусу законного платіжного засобу. Для фізичних та юридичних осіб, які торгують криптовалютами, було запроваджено обов'язкове ліцензування, в тому числі для торговельних платформ, які об'єднують покупців та продавців. Федеральне міністерство фінансів оприлюднило роз'яснення щодо оподаткування. Згідно нього оподатковується спекулятивний дохід від криптовалют і дохід компаній. Майнінг звільнено від оподаткування, криптовалютні транзакції звільнені від ПДВ [3].

16 лютого 2018 року Швейцарська служба нагляду за фінансовими ринками оприлюднила Принципи регулювання платіжних tokenів, функціональних tokenів і token-активів відповідно до їх економічної функції. Tokenи можуть мати риси кількох з вказаних видів tokenів. Tokenи-активи і функціональні tokenи також можна класифікувати як платіжні tokenи, вони ще мають назву гібридних. Вони одночасно підпадають під регулювання як цінний папір і засіб платежу [11].

Обмін криптовалюти на фіатні гроші або на іншу криптовалюту підпадає під параграф 3 статті 3 Закону про протидію відмиванню грошей. Те саме поширюється на операторів послуг переказу tokenів, якщо вони контролюють кошти користувачів (кастодіальні гаманці) [11].

У Швеції та Естонії оператори послуг обміну криптовалют і гаманців, що контролюють кошти клієнтів підпадають під законодавство про протидію відмиванню грошей як фінансові установи [12] Регулятори

Фінляндії, Данії, Ірландії, Бельгії та інших країн також попередили про ризики ICO та криптовалют.

У Великобританії більшість первинних розміщень tokenів не є предметом регулювання. Залежно від того, як вони структуровані, деякі ICO можуть пропонувати регульовані види інвестицій, і тоді пов'язані з ICO фірми здійснюють регульовану діяльність. ICO можуть бути схожі на первинне публічне розміщення акцій (IPO), приватне розміщення цінних паперів, краудфандінг, навіть на інститути спільного інвестування. Деякі tokenи можуть бути цінними паперами, які перебувають в обігу, а отже на них поширюється вимога щодо наявності проспекту емісії [3].

Китай, найбільший майнінговий центр, на території якого знаходяться близько 60-70% загальних майнінгових потужностей біткоіна, заклав китайські платформи для обміну криптовалют та заблокував веб-сайти іноземних обмінних платформ. Але основні криптовалютні біржі мають центральні офіси або відділення в Гонконзі [3].

У Гонконзі відсутнє спеціалізоване регулювання віртуальних валют, але існує законодавство передбачає відповідальність за відмивання коштів, шахрайство та кіберзлочини незалежно від того, використовується віртуальна валюта чи ні. Гонконг регулює операторів послуг з обміну та переказу віртуальних валют як операторів грошових коштів і заборонив торгівлю tokenами, які є «цінними паперами». Регулятори фінансового ринку Гонконгу звернулись до фінансових установ із закликом проводити посилену перевірку клієнтів та постійний моніторинг рахунків клієнтів, які працюють у криптовалютній сфері [3].

Японія прийняла спеціалізоване регулювання для протидії відмиванню коштів та захисту прав споживачів у сфері криптовалют: обмінні платформи повинні зареєструватися, іноземні платформи повинні мати офіс у Японії. Були введені вимоги здійснювати належну перевірку клієнтів та постійний моніторинг, вимоги щодо подання звітності, кібербезпеки, та розмежування власних коштів та коштів клієнтів [3].

Сінгапур не має спеціалізованого регулювання операторів послуг з обміну віртуальних валют та операторів гаманців. Валютне управління Сінгапуру оприлюднило загальне попередження про ризики, в якому були встановлені загальні захисні механізми для зменшення ризиків відмивання коштів. Серед них вживання правоохоронними органами запобіжних заходів, а також зобов'язання суб'єктів первинного фінансового моніторингу повідомляти про перекази криптовалютним дилерам та від них [3].

Південна Корея також запровадила регулювання в сфері протидії відмиванню коштів для платформ обміну криптовалют. Фінансовий регулятор країни заборонив анонімну торгівлю криптовалютою, а інвестори мають пройти ретельну верифікацію перед тим, як їм дозволять займатися інвестиційною діяльністю [13].

В Україні порядок протидії відмиванню коштів визначається Законом «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» [14]. Фінансові установи та деякі типи суб'єктів

господарювання, які визнані суб'єктами первинного фінансового моніторингу, зобов'язані дотримуватися положень цього Закону. Оператори послуг обміну криптовалютами і оператори гаманців, які працюють в Україні, натомість, не визнані суб'єктами первинного фінансового моніторингу згідно з Законом про протидію відмиванню коштів і, отже, не зобов'язані виконувати вимоги належної перевірки клієнтів.

Водночас, згідно з Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, Україна зобов'язана впроваджувати Директиви про протидію відмиванню коштів. Прийнята в травні 2018 року п'ята Директива про протидію відмиванню коштів визнає операторів кастодіальних гаманців та операторів обмінних послуг суб'єктами первинного фінансового моніторингу [7].

Висновки. Отже, проведене дослідження досвіду країн світу з питання регулювання відносин у сфері використання і торгівлі криптовалютами говорить про те, що криптовалюта необхідно регулювати виходячи з її економічних характеристик та підходити до цього процесу індивідуально.

В Україні наразі відсутнє не тільки регулювання діяльності фізичних та юридичних осіб, які займаються майнінгом, а й навіть немає законодавчо закріпленого визначення терміну «криптовалюта». Українським фінансовим регуляторам необхідно дати криптовалютам юридичне визначення, якщо вони збираються її регулювати. Здійснювати/приймати платежі в криптовалютах в Україні на законних підставах майже неможливо, і однією з головних причин є відсутність чіткого визначення криптовалюти в українському законодавстві.

Останнім часом феномен криптовалюти заслужив увагу з боку українських законотворців. Враховуючи бурхливий розвиток криптовалют у світі та обсяг ринку в Україні, ці ініціативи є своєчасними. Необхідно приділити особливу увагу визначенню, правовому статусу та регуляторному підходу до криптовалют, що і формує напрями для подальших досліджень.

Бібліографічний список:

1. Criminals hide 'billions' in crypto-cash – Europol. URL: <https://www.bbc.com/news/technology-43025787> (дата звернення: 01.12.2020).
2. Рада з фінансової стабільності наголошує на необхідності відновлення активної співпраці з МВФ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-nagoloshuye-na-neobhidnosti-vidnovlennya-aktivnoyi-spiivpratsi-z-mvf> (дата звернення: 01.12.2020).
3. Криптовалюти в Україні: технологія, ринок, регулювання URL: https://zakon.help/files/article/9634/Cryptocurrency_Paper_Sept2018_ua.pdf (дата звернення: 05.12.2020).
4. Плита А.І. Криптовалюта: її правовий режим, проблеми застосування. *Українське право*. 2017. URL: http://ukrainepravo.com/legal_publications/essay-on-it-law/it_law_plyta_cryptocurrency (дата звернення: 05.12.2020).
5. Двудліт З.П., Передало Х.С., Тиліпська Р.Б., Терно Р.М. Криптовалюта: стан та тенденції розвитку. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 10–14.
6. Гусєва І.І., Петрова Т.О. Тенденції розвитку криптовалют на ринку України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»* 2017. Вип. 24. Ч. 1. С. 48–50.
7. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial

system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0843> (дата звернення: 01.12.2020).

8. Application of FinCEN's Regulations to Certain Business Models Involving Convertible Virtual Currencies. URL: <https://www.fincen.gov/resources/statutes-regulations/guidance/application-fincens-regulations-certain-business-models> (дата звернення: 30.11.2020).
9. Kamerbrief over de ontwikkelingen rondom cryptovaluta. URL: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/03/08/kamerbrief-over-de-ontwikkelingen-rondom-cryptovaluta> (дата звернення: 02.12.2020).
10. Speech by Robert Ophèle, President of the AMF, to the 'Virtual Currencies' fact-finding mission set up by the National Assembly Finance Committee Chairman: Eric Woerth, Rapporteur: Pierre Person – 5 April 2018. URL: <https://www.amf-france.org/en/news-publications/public-statements/speech-robert-ophele-president-amf-virtual-currencies-fact-finding-mission-set-national-assembly> (дата звернення: 02.12.2020).
11. FINMA received a large number of FinTech queries during the reporting year. The guidelines for initial coin offerings (ICOs) published on 16 February 2018 were very well received on a national and international level. URL: <https://www.finma.ch/en/documentation/dossier/dossier-fintech/entwicklungen-im-bereich-fintech/> (дата звернення: 03.12.2020).
12. Digital Currencies: International Actions and Regulations. URL: <https://www.perkinscoie.com/en/news-insights/digital-currencies-international-actions-and-regulations.html> (дата звернення: 05.12.2020).
13. South Korea Ends Anonymous Cryptocurrency Trading, Exchanges to Finally Add New Users. URL: <https://cointelegraph.com/news/south-korea-ends-anonymous-cryptocurrency-trading-exchanges-to-finally-add-new-users> (дата звернення: 29.11.2020).
14. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 29.11.2020).

References:

1. Criminals hide 'billions' in crypto-cash Europol (2018). Available at: <https://www.bbc.com/news/technology-43025787> (accessed: 01.12.2020).
2. Rada z finansovoi stabilnosti nagoloshuje na neobhidnosti vidnovlennja aktyvnoyi spivpraci z MVF (2018) [The Financial Stability Board emphasizes the need to resume active cooperation with the IMF]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rada-z-finansovoyi-stabilnosti-nagoloshuye-na-neobhidnosti-vidnovlennya-aktivnoyi-spiivpratsi-z-mvf> (accessed: 01.12.2020).
3. Kryptovaljuty v Ukrajinі: tekhnologhija, ryнок, rehuljuvannja (2018) [Cryptocurrencies in Ukraine: Technology, Market, Regulation]. Available at: https://zakon.help/files/article/9634/Cryptocurrency_Paper_Sept2018_ua.pdf (accessed: 05.12.2020).
4. Plyta A.I. (2017) Kryptovaljuta: jiji pravovij rezhy m, problem y zastosuvannja. [Cryptocurrency: its legal regime, application problems]. *Ukrainsjke pravo*. Available at: http://ukrainepravo.com/legal_publications/essay-on-it-law/it_law_plyta_cryptocurrency (accessed: 05.12.2020).
5. Dvulit Z.P., Peredalo Kh.S., Tylypsjka R.B., Tern o R.M. (2019) Kryptovaljuta: stan ta tendenciji rozvytku [Cryptocurrency: state and development trends]. *Economy and state*, vol. 1, pp. 10–14.
6. Ghushjeva I.I., Petrova T.O. (2017) Tendenciji rozvytku kryptovaljut na rynku Ukrajin y [Trends in the development

- of cryptocurrencies in the Ukrainian market]. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series "Economics and management"*, vol. 24(1), pp. 48–50.
7. Directive (EU) 2018/843 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive (EU) 2015/849 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, and amending Directives 2009/138/EC and 2013/36/EU. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018L0843> (accessed: 01.12.2020).
 8. Application of FinCEN's Regulations to Certain Business Models Involving Convertible Virtual Currencies. Available at: <https://www.fincen.gov/resources/statutes-regulations/guidance/application-fincens-regulations-certain-business-models> (accessed: 30.11.2020).
 9. Kamerbrief over de ontwikkelingen rondom cryptovaluta (2018) [Chamber letter on the developments around crypto currency]. Available at: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/03/08/kamerbrief-over-de-ontwikkelingen-rondom-cryptovaluta> (accessed: 02.12.2020).
 10. Speech by Robert Ophèle, President of the AMF, to the 'Virtual Currencies' fact-finding mission set up by the National Assembly Finance Committee Chairman: Eric Woerth, Rapporteur: Pierre Person (2018). Available at: <https://www.amf-france.org/en/news-publications/public-statements/speech-robert-ophele-president-amf-virtual-currencies-fact-finding-mission-set-national-assembly> (accessed: 02.12.2020).
 11. FINMA received a large number of FinTech queries during the reporting year. The guidelines for initial coin offerings (ICOs) published on 16 February 2018 were very well received on a national and international level (2018). Available at: <https://www.finma.ch/en/documentation/dossier/dossier-fintech/entwicklungen-im-bereich-fintech/> (accessed: 03.12.2020).
 12. Digital Currencies: International Actions and Regulations (2020). Available at: <https://www.perkinscoie.com/en/news-insights/digital-currencies-international-actions-and-regulations.html> (accessed: 05.12.2020).
 13. South Korea Ends Anonymous Cryptocurrency Trading, Exchanges to Finally Add New Users (2018). Available at: <https://cointelegraph.com/news/south-korea-ends-anonymous-cryptocurrency-trading-exchanges-to-finally-add-new-users> (accessed: 29.11.2020).
 14. Pro zapobighannja ta protydiju legalizaciji (vidmyvannju) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shljakhom, finansuvannju teroryzmu ta finansuvannju rozpovsjudzhennja zbroji masovogho znyshhennja: Zakon Ukrajinny vid 16.08.2020 no. 361-IX [On preventing and countering the legalization (laundering) of proceeds from crime, the financing of terrorism and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction: the law of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (accessed: 29.11.2020).